

1982/83:55

Fredagen den 17 december

Kl. 18.15

1 § Föredrogs och hänvisades
Skrivelse
1982/83:80 till utrikesutskottet

2 § Föredrogs och hänvisades
Motion
1982/83:145 till utbildningsutskottet

3 § Skattereduktion för fackföreningsavgift

Föredrogs skatteutskottets betänkande 1982/83:16 om lag om skattereduktion för fackföreningsavgift (prop. 1982/83:50 delvis) (förnyad behandling).

Utskottets hemställan om att betänkandet skulle avgöras efter endast en bordläggning bifölls av kammaren.

Anf. 1 KNUT WACHTMEISTER (m):

Herr talman! Det finns många allvarliga erinringar mot förslaget om rätt till avdrag för fackföreningsavgifter. Den formella handläggningen har varit fullständigt otillräcklig. Krav från borgerligt håll i såväl skatteutskottet som konstitutionsutskottet på lagrådets hörande har avvisats. Enligt regeringsformen bör en lag, som är viktig för enskilda eller från allmän synpunkt, remitteras till lagrådet för granskning. Ingen kan påstå att en reform som berör 3,8 miljoner löntagare inte är viktig för enskilda eller från allmän synpunkt.

Lagrådsbehandling kan frångås endast om regeringen redovisar föreliggande skäl för riksdagen. Man har i propositionen blott sagt att förslaget är av brådskande natur. Det är inget godtagbart skäl. För detta fordras att avsevärt men skulle uppkomma som en följd av ett dröjsmål. Jag har svårt att tänka mig att det med fog kan påstås att avsevärt men skulle uppkomma, om frågan hade fått vila till dess lagrådet hörts.

I det betänkande som producerats efter nattens sammanträde i skatteutskottet påstår socialdemokraterna att ett avsevärt men skulle föreligga, eftersom avtalsförhandlingarna skulle kunna försenas. Jag godtar inte det resonemanget. Först i mitten av januari väntas AD-domen när det gäller PTK och SAF, och innan dess och innan budgetpropositionen läggs fram några dagar tidigare blir det säkerligen ingen fart på avtalsförhandlingarna. Det finns alltså, enligt vår bestämda uppfattning, tid att höra lagrådet under de fyra veckor som står till förfogande, trots mellanliggande julhelg.

Frågan om sekretess har inte heller lösts. Den som inte fått avdrag för fackföreningsavgiften har därmed visat att han eller hon inte är med i den fackliga anslutningen. T. o. m. konstitutionsutskottets socialdemokratiska majoritet påpekar att kontrollfrågorna kring sekretessen inte är lösta, och man uttrycker bestämt nödvändigheten av att finna en lösning som inte kränker den enskildes integritet. Socialdemokraterna ger samtidigt sin egen regering en knäpp på näsan genom att påpeka att denna viktiga sekretessfråga inte berörts i propositionen. Man förutsätter att denna fråga noga övervägs av regeringen och att den därefter underställs riksdagen.

För att någorlunda smidigt kunna hantera den eventuella avdragsrätten, måste man säkert använda sig av ADB. Därmed är emellertid inte sekretessfrågorna lösta, varför det ter sig mer än egendomligt att den socialdemokratiska majoriteten i konstitutionsutskottet också avvisade kravet att höra datainspektionen – churu tid härför fanns.

Då vi begärde återremiss därför att handläggningen av denna del av propositionen varit i högsta grad otillfredsställande och inte för att vi ansåg lagförslaget i sak vara olämpligt, avstår jag från att upprepa gårdagens argument i själva sakfrågan.

Med det sagda, herr talman, yrkar jag bifall till reservationen vid skatteutskottets betänkande nr 16.

Anf. 2 STIG JOSEFSON (c):

Herr talman! Med hänvisning till det inlägg som jag gjorde i gårdagens debatt om fackföreningsavgifter ber jag att få yrka bifall till reservationen av Knut Wachtmeister m. fl.

Anf. 3 BJÖRN MOLIN (fp):

Herr talman! Vi hade en sakdebatt om förslaget om skattereduktion för fackföreningsavgifter i går, och jag har ingenting att tillägga utöver vad jag sade då.

Beträffande proceduren vill jag först påminna om att det normala är att ett yrkande om lagrådsremiss också bifalls. Vi har framställt ett sådant yrkande i skatteutskottet, och det har avvisats av den socialdemokratiska majoriteten.

Den socialdemokratiska majoriteten medger i och för sig att det finns praktiska problem med ett införande av den här skattereduktionen och att man inte haft tillräcklig tid för att få fram ett fullständigt underlag.

Riksskatteverket, som vi har lyssnat på, säger att det för att klara

proceduren med den här skattereduktionen för fackföreningsavgifter blir nödvändigt att uppgifter om fackligt medlemskap och erlagda fackavgifter läggs på data och att dessa databand görs tillgängliga för riksskatteverket. Det betyder alltså, att om ett genomförande skall kunna ske i praktiken, kommer vi att få databand som innehåller uppgifter om vilka människor som är med i facket, vilka som har erlagt fackliga avgifter och sannolikt också vilka av fackets medlemmar som tillhör det socialdemokratiska partiet. Jag tycker att detta är en ganska kuslig bild.

Konstitutionsutskottet och skatteutskottet pekar också på att förslaget kan medföra risker för den personliga integriteten. Men lika fullt anser man att det inte behövs någon ytterligare beredning eller någon lagrådsgranskning. Motivet är att det skulle medföra ett sådant dröjsmål att förslaget inte kan genomföras i tid. Jag kan inte förstå det argumentet. Ett beslut här i riksdagen, t. ex. i mars nästa år, skulle göra det möjligt att införa denna skattereduktion för inkomståret 1983. En förändring av skattelagstiftningen i för skattebetalarna förmånlig riktning kan ju beslutas retroaktivt.

Min slutsats, herr talman, är att det inte finns några sakliga skäl mot en lagrådsgranskning. Jag yrkar därför bifall till reservationen.

Anf. 4 ERIK WÄRNBERG (s):

Herr talman! I det nya betänkandet från skatteutskottet beträffande viss skattereduktion för fackföreningsavgifter upprepas det redan anförda från betänkande nr 15.

Vid den förnyade utskottsbehandlingen i natt framkom inte något krav på ny beredning av frågan. Det krav som restes från utskottsminoritetens sida var att ärendet borde sändas till lagrådet för yttrande. Något annat beredningskrav framkom inte.

Utskottet undersökte för ungefär en månad sedan om det skulle vara möjligt att få utlåtande från lagrådet i så god tid att riksdagen kunde ta slutlig ställning till frågan i år. Möjligheten härtill var så osäker att utskottsmajoriteten beslöt att avslå framställningen om lagrådets hörande och i stället försöka belysa frågan på annat sätt. Så har också skett.

Vad utskottsmajoriteten uppfattar som avsevärt men på grund av ett dröjsmål är den roll som skatteuttaget spelar för avtalsförhandlingarna. I alla år har man ansett att kunskapen om vilka skatter som kommer att utgå varit av stor betydelse för avtalsförhandlingarna på arbetsmarknaden. I dagens ekonomiska situation är detta dubbelt viktigt, och utskottsmajoriteten anser det vara ytterst allvarligt om vi skulle behöva vänta någon månad in på det nya året innan visshet kunde erhållas om 1983 års skatteuttag.

I själva sakfrågan, dvs. skattereduktionens konstruktion, är egentligen ingenting oklart. Skattereduktion finns redan förut i vårt skattesystem. Avdragsrätt för avgifter till arbetsmarknadsorganisationer finns också. Konstitutionsutskottet har uttalat att det som lagtexten nu är utformad inte finns något att erinra ur integritetssynpunkt. Som underlag för avdraget får inte ligga annat än fackliga avgifter. Kollektivanslutningsavgifter och utgifter för exempelvis försäkringar får inte medräknas. Det är alltså med den

nuvarande lagtexten inte någon som helst fara ur integritetssynpunkt.

Frågan är om man vill göra besparingar eller införa förenklingar i själva bevisningen av att avgiften erlagts. Riksdagen och tillämpande myndigheter har mer än ett år på sig för att ta ställning till den frågan.

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till utskottets hemställan i föreliggande betänkande från skatteutskottet.

Anf. 5 KNUT WACHTMEISTER (m):

Herr talman! Blott två korta kommentarer:

Det är inte nödvändigt att beslut om den här avdragsrätten fattas i år. Det framgick klart av Björn Molins anförande. Det hade mycket väl räckt om beslut fattats in på det nya året.

Vad Erik Wårnberg säger beträffande sekretessfrågan får stå för hans räkning. Det delas inte av datainspektionen i dess uttalande.

Anf. 6 ERIK WÅRNBERG (s):

Herr talman! Det står ingenting i utskottsbetänkandet om att uppgifterna skall tas ur något databand när det är fråga om att bevisa att avgiften har erlagts.

Överläggningen var härmed avslutad.

Utskottets hemställan bifölls med 172 röster mot 144 för reservationen av Knut Wachtmeister m. fl.

4 § Större debatter våren 1983, m. m.

Anf. 7 TALMANNEN:

Protokollen från kammarens sammanträden den 10–17 december kommer att justeras den 10 januari 1983.

Under våren 1983 anordnas en allmänpolitisk debatt med början onsdagen den 2 februari, en finansdebatt onsdagen den 2 mars och en utrikes- och handelspolitisk debatt onsdagen den 16 mars.

Till kammarens ledamöter har utdelats en preliminär plan för kammarens sammanträden den 10 januari–den 27 februari 1983 och statistik rörande riksdagsarbetet under höstarna 1973–1982.

Propositioner som avlämnas till riksdagen under julupphållet kommer att delas i facken allteftersom de kommer riksdagen till handa. Ledamot som därutöver önskar få proposition hemsänd till sin bostad kan anteckna sig på lista som finns utlagd i kammarfoajén.

5 § Avslutningsord

Nr 55

Fredagen den
17 december 1982

Anf. 8 TALMANNEN:

Ärade kammарledamöter! Innan jag frågar er om ni behagar åtskiljas, vill jag önska er alla en välbehövlіg vila under helguppehållet.

Avslutningsord

Jag önskar er alla och alla våra medarbetare en God Jul.

6 § Kammaren åtskildes kl. 18.31.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert